

Warszawa, 20 listopada 2006 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
RPO-531876-II/06/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Jerzy Polaczek
Minister Transportu

Szanowny Panie Ministrze

Mając na względzie opublikowane przez Komisję Europejską dane wskazujące na to, że w Polsce w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej, dochodzi do jednej z największej ilości wypadków drogowych ze skutkiem śmiertelnym, a także dramatyczne konsekwencje wypadków drogowych, opisywane we wnioskach do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznik zdecydował się na poparcie systemowych działań mających na celu uchronienie choć części obywateli od niebezpieczeństwa utraty zdrowia i życia na naszych drogach.

U podstaw tej decyzji leży również ocena Komisji Europejskiej, że państwa członkowskie, które przystąpiły do Unii w ostatnich latach, a więc i Polska, są mniej efektywne w swoich działaniach na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego w porównaniu z sytuacją w Unii sprzed 2004 r.

Do systemowych działań, mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa, z pewnością należy zmiana przepisów prawa, idąca w kierunku zwiększenia troski samych kierujących pojazdami o sytuację na ulicach. W tym kierunku zmierza poparta przez Rzecznika idea wprowadzenia w Polsce obowiązku jazdy na światłach mijania przez cały rok. Należy zaznaczyć, że choć nie jest zabronione używanie świateł mijania przez cały rok, w praktyce niewielu kierowców korzysta z takiej możliwości. Wydaje się zatem konieczne rozważenie działań, mających na celu doprowadzenie do zmiany art.51 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U.z 2005 r. Nr 108 poz.908), poprzez wprowadzenie obowiązku używania przez cały rok świateł mijania przez kierujących pojazdami.

Uzasadnieniem dla tego obowiązku może być m.in. treść raportu opublikowanego przez Europejską Komisję ds. Energii i Transportu (DG TREN) w 2003 r. ("Daytime Running Lights, Final Report" TNO Human Factor), wskazująca na to, że stosowanie świateł w dzień m.in.:

- zmniejsza liczbę wypadków w dzień z udziałem co najmniej dwóch uczestników (wypadki podwójne) o 5-15%;
- zmniejsza liczbę wypadków z udziałem motocykli o 32%.

Jak szacuje natomiast Polski Instytut Transportu Samochodowego, rozszerzenie w Polsce obowiązku używania świateł w dzień także na miesiące od marca do września, powinno zmniejszyć liczbę zabitych w wypadkach z udziałem co najmniej dwóch pojazdów o 20%. W ocenie Instytutu pozwoliłoby to uratować ok.303 osób.

Na terenie Unii Europejskiej na światłach przez cały rok jeździ się już w Danii, Estonii, Finlandii, na Łotwie, w Austrii, Szwecji, Słowenii i w Czechach. Na niektórych drogach z włączonymi światłami w dzień przez cały rok trzeba jeździć także we Włoszech, na Węgrzech i Portugalii. Wprowadzony w Polsce obowiązek jazdy na światłach wyłącznie w okresie jesienno-zimowym, uważam zatem za jedynie połowiczne rozwiązanie.

Wyniki badań zleconych przez Komisję Europejską, a przedstawione przez biuro ds.transportu krajowego Dyrekcji Generalnej ds.Energii i Transportu w dokumencie z dnia 1 sierpnia 2006 r., zatytułowanym "Ratowanie istnień ludzkich dzięki włączaniu świateł dziennych" pokazują, że jeśli zostaną podjęte kroki wprowadzające wymóg stosowania świateł w dzień na terenie całej UE, może to przyczynić się do uratowania od 1 200 do 2 000 ofiar śmiertelnych wypadków drogowych rocznie (3-5%).

W mojej ocenie nie należy oczekiwać z decyzją o zmianie przepisów we wskazanym kierunku na dyrektywę Unii Europejskiej. Koszty w postaci ofiar wypadków drogowych są bowiem zbyt wielkie. Co więcej, już jesteśmy zobowiązani przez wspólnotę europejską do przyczynienia się doprowadzenia do zmniejszenia o 50% liczby zabitych w wypadkach drogowych (do 2010 r.). Wprowadzenie wskazanego obowiązku, będzie zatem dobrym narzędziem dla wykonania tego zadania.

Jednocześnie wydaje się, że obowiązek ten nie będzie budził sprzeciwu ze strony kierujących pojazdami, z badań Instytutu Pentor wynika bowiem, że 85% ankietowanych kierowców uważa, że jazda na światłach przez całą dobę poprawia widoczność samochodu, a 27% twierdzi, że zwiększa to bezpieczeństwo dla prowadzącego.

Mając zatem na względzie przedstawione racje, stosownie do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 14 poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska wobec poruszonych zagadnień i rozważenie podjęcia stosownych działań.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich